

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 4
Quyển Thứ 89
Hội Thứ Nhất

PHẨM HỌC BÁT-NHÃ
Thứ 26 - 5

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy tỷ giới hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy tỷ giới hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy tỷ giới hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy tỷ giới hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy tỷ giới hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh tỷ giới thấy không, vô sở hữu, chẳng khả được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy thiết giới hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy vị giới, thiết thức giới và thiết xúc, thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy thiết giới hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy thiết giới hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy thiết giới hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy thiết giới hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh thiết giới thấy không, vô sở hữu, chẳng khả được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy thân giới hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy thân giới hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy thân giới hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy thân giới hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy thân giới hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh thân giới thấy không, vô sở hữu, chẳng khả được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy ý giới hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy ý giới hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy ý giới hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy pháp giới cho đến ý xúc

làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy ý giới hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy ý giới hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh ý giới thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy địa giới hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy thủy hỏa phong không thức giới hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy địa giới hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy thủy hỏa phong không thức giới hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy địa giới hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy thủy hỏa phong không thức giới hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy địa giới hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy thủy hỏa phong không thức giới hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy địa giới hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy thủy hỏa phong không thức giới hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh địa giới thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy khổ thánh đế hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy tập diệt đạo thánh đế hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy khổ thánh đế hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy tập diệt đạo thánh đế hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy khổ thánh đế hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy tập diệt đạo thánh đế hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy khổ thánh đế hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy tập diệt đạo thánh đế hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy khổ thánh đế hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy tập diệt đạo thánh đế hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh khổ thánh đế thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy vô minh hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy vô minh hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy vô minh hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy vô minh hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy vô minh hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh vô minh thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy nội không hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy nội không hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy nội không hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy nội không hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy nội không hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh nội không thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy chơn như hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy chơn như hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy pháp giới cho đến bất tư nghì giới hoặc lấy hoặc bỏ.

Chẳng thấy chơn như hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy pháp giới cho đến bất tư nghì giới hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy chơn như hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy pháp giới cho đến bất tư nghì giới hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy chơn như hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy pháp giới cho đến bất tư nghì giới hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh chơn như thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Bồ thí Ba-la-mật-đa hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Bồ thí Ba-la-mật-đa hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy Bồ thí Ba-la-mật-đa hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Bồ thí Ba-la-mật-đa hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Bồ thí Ba-la-mật-đa thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy bốn tĩnh lự hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy bốn vô lượng, bốn vô sắc định hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy bốn tĩnh lự hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy bốn vô lượng, bốn vô sắc định hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy bốn tĩnh lự hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy bốn vô lượng, bốn vô sắc định hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy bốn tĩnh lự hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy bốn vô lượng, bốn vô sắc định hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy bốn tĩnh lự hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy bốn vô lượng, bốn vô sắc định hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh bốn tĩnh lự thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy tám giải thoát hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy tám giải thoát hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy tám giải thoát hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy tám giải thoát hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy tám giải thoát hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh tám giải thoát thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy bốn niệm trụ hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy bốn niệm trụ hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy bốn niệm trụ hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy bốn niệm trụ hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy bốn niệm trụ hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh bốn niệm trụ thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy không giải thoát môn hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng

thấy không giải thoát môn hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy không giải thoát môn hoặc nhiếp hoặc tịnh; chẳng thấy vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hoặc nhiếp hoặc tịnh. Chẳng thấy không giải thoát môn hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy không giải thoát môn hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh không giải thoát môn thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy năm nhãn hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy sáu thần thông hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy năm nhãn hoặc nhiếp hoặc tịnh; chẳng thấy sáu thần thông hoặc nhiếp hoặc tịnh. Chẳng thấy năm nhãn hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy sáu thần thông hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy năm nhãn hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy sáu thần thông hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh năm nhãn thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Phật mười lực hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Phật mười lực hoặc nhiếp hoặc tịnh; chẳng thấy bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng hoặc nhiếp hoặc tịnh. Chẳng thấy Phật mười lực hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Phật mười lực hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Phật mười lực thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy pháp vô vong thất hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy tánh hằng trụ xả hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy pháp vô vong thất hoặc nhiếp hoặc tịnh; chẳng thấy tánh hằng trụ xả hoặc nhiếp hoặc tịnh. Chẳng thấy pháp vô vong thất hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy tánh hằng trụ xả hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy pháp vô vong thất hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy tánh hằng trụ xả hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh pháp vô vong thất thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy nhất thiết trí hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy nhất thiết trí hoặc nhiếp hoặc tịnh; chẳng thấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí hoặc nhiếp hoặc tịnh. Chẳng thấy nhất thiết trí hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy nhất thiết trí hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh nhất thiết trí thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy tất cả đà-la-ni môn hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy tất cả tam-ma-địa môn hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy tất cả đà-la-ni môn hoặc nhiếp hoặc tịnh; chẳng thấy tất cả tam-ma-địa môn hoặc nhiếp hoặc tịnh. Chẳng

thấy tất cả đà-la-ni môn hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy tất cả tam-ma-địa môn hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy tất cả đà-la-ni môn hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy tất cả tam-ma-địa môn hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh tất cả đà-la-ni môn thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Dự lưu hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy Dự lưu hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Dự lưu hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy Dự lưu hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Dự lưu hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Dự lưu thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Dự lưu hướng Dự lưu quả hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy Dự lưu hướng Dự lưu quả hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Dự lưu hướng Dự lưu quả hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy Dự lưu hướng Dự lưu quả hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Dự lưu hướng Dự lưu quả hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Dự lưu hướng Dự lưu quả thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Độc giác hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Độc giác hướng Độc giác quả hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy Độc giác hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Độc giác hướng Độc giác quả hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Độc giác hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Độc giác hướng Độc giác quả hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy Độc giác hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Độc giác hướng Độc giác quả hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Độc giác hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Độc giác hướng Độc giác quả hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Độc giác thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Tam-miệu-tam Phật-đà hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Tam-miệu-tam Phật-đà hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Tam-miệu-tam Phật-đà hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Tam-miệu-tam Phật-đà hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Tam-miệu-tam Phật-đà hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Bồ-tát Ma-ha-tát thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy pháp Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy pháp Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy pháp Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy pháp Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Vô

thượng Chánh đẳng Bồ-đề hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy pháp Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh pháp Bồ-tát Ma-ha-tát thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy Thanh văn thừa hoặc sanh hoặc diệt; chẳng thấy Độc giác thừa, Vô thượng thừa hoặc sanh hoặc diệt. Chẳng thấy Thanh văn thừa hoặc lấy hoặc bỏ; chẳng thấy Độc giác thừa, Vô thượng thừa hoặc lấy hoặc bỏ. Chẳng thấy Thanh văn thừa hoặc nhiễm hoặc tịnh; chẳng thấy Độc giác thừa, Vô thượng thừa hoặc nhiễm hoặc tịnh. Chẳng thấy Thanh văn thừa hoặc nhóm hoặc tan; chẳng thấy Độc giác thừa, Vô thượng thừa hoặc nhóm hoặc tan. Chẳng thấy Thanh văn thừa hoặc tăng hoặc giảm; chẳng thấy Độc giác thừa, Vô thượng thừa hoặc tăng hoặc giảm. Vì có sao? Vì tánh Thanh văn thừa thấy không, vô sở hữu, chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Như vậy, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối với tất cả pháp chẳng thấy hoặc sanh hoặc diệt, hoặc lấy hoặc bỏ, hoặc nhiễm hoặc tịnh, hoặc nhóm hoặc tan, hoặc tăng hoặc giảm mà học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thời năng thành xong Nhất thiết trí trí, vì đem vô sở học, vô sở thành xong làm phương tiện vậy.

Hội Thứ Nhất

PHẨM CẦU BÁT-NHÃ

Thứ 27 - 1

Bấy giờ, Thiên Đế Thích hỏi Xá-lợi-tử rằng: Bạch Đại đức! Sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa của Bồ-tát Ma-ha-tát phải cầu ở đâu? Xá-lợi-tử nói: Kiền Thi Ca! Sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa của Bồ-tát Ma-ha-tát phải cầu ở trong sở thuyết của Thiện Hiện.

Khi ấy, Thiên Đế Thích thưa Thiện Hiện rằng: Nay Tôn giả Xá-lợi-tử vừa nói, phải chăng là thần lực của Đại đức? Đại đức là chỗ nương ư? Thiện Hiện bảo rằng: Kiền Thi Ca! Đấy chẳng phải thần lực tôi, tôi chẳng phải là chỗ nương.

Thiên Đế Thích thưa: Đấy là thần lực ai? Ai là chỗ nương? Thiện Hiện trả lời: Đấy là thần lực của Như Lai, Như Lai là chỗ nương.

Thiên Đế Thích nói: Bạch Đại đức! Tất cả pháp không có chỗ nương, làm sao khá nói lời của Xá-lợi-tử đã nói đều là thần lực Như Lai, Như Lai là chỗ nương? Thiện Hiện bảo rằng: Kiền Thi Ca! Như vậy, như vậy. Như lời người vừa nói, tất cả pháp không có chỗ nương. Vậy nên Như Lai chẳng phải chỗ sở nương, cũng không có sở nương. Chỉ vì tùy thuận thế tục mà thi thiết nói là chỗ nương.

Kiền Thi Ca! Chẳng phải rời không chỗ nương khá được Như Lai. Chẳng phải rời không chỗ nương khá được chơn như Như Lai. Chẳng phải rời không chỗ nương khá được pháp tánh Như Lai. Chẳng phải rời không chỗ nương khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải rời không chỗ nương khá được Như Lai pháp tánh. Chẳng phải rời không chỗ nương chơn như khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải rời không chỗ nương pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh.

Kiền Thi Ca! Chẳng phải trong không chỗ nương khá được Như Lai. Chẳng phải trong Như Lai khá được không chỗ nương. Chẳng phải trong không chỗ nương chơn như khá được Như Lai. Chẳng phải trong Như Lai khá được không chỗ nương pháp tánh. Chẳng phải trong không chỗ nương pháp tánh khá được Như Lai. Chẳng phải trong Như Lai pháp tánh khá được không chỗ nương. Chẳng phải trong không chỗ nương pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh. Chẳng phải trong không chỗ nương chơn như khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải trong không chỗ nương chơn như khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải trong không chỗ nương chơn như pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh. Chẳng phải trong không chỗ nương pháp tánh chơn như khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải trong không chỗ nương pháp tánh chơn như pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh.

Kiền Thi Ca! Chẳng phải rời sắc khá được Như Lai, chẳng phải rời thọ tướng hành thức khá được Như Lai. Chẳng phải rời sắc chơn như khá được Như Lai, chẳng phải rời thọ tướng hành thức chơn như khá được Như Lai. Chẳng phải rời sắc pháp tánh khá được Như Lai, chẳng phải rời thọ tướng hành thức pháp tánh khá được Như Lai. Chẳng phải rời sắc khá được Như Lai chơn như, chẳng phải rời thọ tướng hành thức khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải rời sắc pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh, chẳng phải rời thọ tướng hành thức pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh. Chẳng phải rời sắc chơn như khá được Như Lai chơn như, chẳng phải rời thọ tướng hành thức chơn như khá được Như Lai chơn như. Chẳng phải rời sắc pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh, chẳng phải rời thọ tướng hành thức pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh.

Kiền Thi Ca! Chẳng phải trong sắc khá được Như Lai, chẳng phải trong Như Lai khá được sắc. Chẳng phải trong thọ tướng hành thức khá được Như Lai, chẳng phải trong Như Lai khá được thọ tướng hành thức. Chẳng phải trong sắc chơn như khá được Như Lai, chẳng phải trong Như Lai khá được sắc chơn như. Chẳng phải trong thọ tướng hành thức chơn như khá được Như Lai, chẳng phải trong Như Lai khá được thọ tướng hành thức chơn như. Chẳng phải trong sắc pháp tánh khá được Như Lai, chẳng phải trong Như Lai khá được sắc pháp tánh. Chẳng phải trong thọ tướng hành

**đến nhãn xúc làm duyên sinh ra các thọ pháp tánh khá được Như Lai pháp tánh, chẳng phải trong
Như Lai pháp tánh khá được sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sinh ra các thọ pháp tánh.**

--- o0o ---